

DE CONSEQUENTIBUS CHRISTI Domini mortem.

DISTINCTIONIS VIGESIMÆ SECUNDÆ SYNOPSIS.

*Non tibi verum hominem persuadeat ipse Magister,
Christum, sub tumuli colle fuisse sacri.*

Sic incipit: *Hic quaritur,*

Sic terminat: *Usque in cinerem.*

1. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In illa egit Magister de pretiosissimâ Christi Domini morte, sive de ipsius animæ à corpore separatione; sed in præsentî determinat de quibusdam, quæ ex ipsâ consequuntur mortem; & præsertim, an Christus Dominus in triduo mortis suæ permanferit homo: ergo à recto connexionis scopo hæc distinctiones non deviant.

2. Consequentia probatur: Si enim Magister postquam in superiori distinctione egit de Christi Domini pretiosissimâ morte, quæ in separatione animæ à corpore consistit; determinat in præsentî de his, quæ ex ipsâ consequuntur mortem; & præsertim an Christus Dominus in triduo suæ mortis; sive post separationem ipsius animæ à corpore extiterit homo, reverà ipsum in rectum connexionis ordinem devenire videtur.

3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum primâ inquirit Magister, an Christus Dominus in triduo suæ mortis extiterit homo. In secundâ verò declarat, qualiter in limbo, etiamque in sepulchro tunc fuerit homo. In tertiâ autem, & ultimâ expendit parte, quomodo Christus Dominus ratione suæ divinæ personæ valeat dici de Cælo venisse, & esse ubique.

4. PRO PRIMÆ igitur distinctionis partis dilucidatione, en primum theorema: *Etsi in triduo suæ mortis Christus Dominus, secundum Magistrum, fuerit rationalis homo, non tamen mortalis, aut immortalis.*

Quod

Quod duntaxat probat Magister ex cuiusdam perdifficilis quæstii ingenio à solutione. Tamen hic observandum venit, hanc Magistri resolutionem passim omnibus non arridere, & præsertim Parisiensibus, qui gravi, ac severâ censurâ eam taxare moliantur.

5. Indagat ergo Magister in litterâ: *An Christus Dominus in triduo suæ mortis fuerit homo?* Et licet parti affirmanti faveat nixibus totis Magister; nihilominus primò negantem adducit, ipsiusque fundamenta fideliter proponit, argutè examinat, eisque tandem peracutam adhibet solutionem.

6. Sit primum oppositæ opinionis validum fundamentum, quod suggerit Magister in litterâ: Christus Dominus in triduo illo mortis suæ verè fuit mortuus; sed homo mortuus non est verus homo: igitur Christus Dominus in illo triduo suæ mortis non fuit homo.

7. Sit secundum fundamentum pro eadem opinione ab ipso Magistro adductum: Si Christus Dominus in triduo suæ mortis foret homo, necessario fuisset mortalis, vel immortalis; cum nullum possit inter ea meditari medium; sed in illo triduo mortis suæ Christus Dominus non fuit mortalis, quia iam erat verè mortuus; nec immortalis, quia solum post resurrectionem suam rore immortalitatis fuit perfusus: ergo Christus Dominus in triduo suæ mortis non fuit homo. Hæc sunt præcipua oppositæ sententiæ fundamenta.

8. Respondet modo ad primam rationem in oppositum Magister negando minorem, & consequentiam. Quia, etsi in triduo illo mortis Christi Domini facta fuerit divisio corporis, & animæ, vi cuius vere dicebatur mortuus; non tamen fuit facta compagis dissolutio divinitatis cum carne, & animâ, ratione cuius dicitur Deus homo: ergo stat bene, quod Christus Dominus in illo triduo mortis suæ verè fuerit mortuus, & quod simul fuerit verè rationalis homo.

9. Ad secundam similiter respondet instantiam Magister, videlicet, Christum Dominum in illo triduo mortis suæ nec mortalem, nec immortalem fuisse, ut bene convincit instantia, & tamen verum fuisse hominem, non diffitetur Magister, quia unionem divinitatis ad corpus, & animam non amisit; ac perinde homo ille nec erat mortalis, nec immortalis; quia quemadmodum mortuus, & vivus dicitur ab unione corporis, & animæ inter se, deficiente, aut perseverante; ita etiam mortalis, aut immortalis.

10. Unde, in harum aliarumque similibus instantiarum uberio- rem solutionem, subdit Magister in littera, quod licet huiusmodi

argutia in creaturis locum habeant, deficiunt tamen circa fidei substantiam, quia sacramentum fidei à philosophicis argumentis est liberum. Quod his expressis Ambrosii verbis ostendit lib. 1. de fide cap. 5. *Aufer argumenta, ubi fides queritur. In his gymnasiis suis iam dialectica taceat, piscatoribus creditur, non dialecticis*: ergo rectè ea coherere videntur, quòd Christus Dominus in triduo mortis suæ verè fuerit mortuus propter separationem animæ à corpore, & simul verus homo propter unionem divinitatis cum animâ, & corpore.

11. Iam Magister partem quæsti affirmantem, uti propriam, mordicè propugnat in litterâ, quippè, Christum Dominum in illo triduo mortis suæ verum fuisse hominem, etsi ipsum verè mortuum, iuxta fidem catholicam, fateri teneamur. Iterum hîc opportunum duximus observare, quòd in hâc thesi ferè omnibus Theologis se dat in obvium Magister.

12. Primò, suum sic probat intentum Magister: Quanvis in triduo Christi Domini mortis suæ anima fuerit à corpore separata, in quo verè ipsius consistit mors; nihilominus unio divinitatis ad corpus, & animam non fuit divisa; sed ex eo quòd unio divinitatis ad corpus, & animam in triduo mortis Christi Domini non fuerit divisa, verè propter hanc unionem erat homo: ergo in triduo mortis suæ Christus fuit verus homo, verâ ipsius non obstante morte.

13. Secundò, aliâ urgentius probat ratione assumptum Magister: Aliter dicitur Deus homo, vel homo Deus, quàm Antonius, vel Ioannes; quia Dei Filius dicitur homo solùm propter assumptionem animæ, & corporis; Antonius verò, vel Ioannes propter unionem animæ, & corporis; sed assumptio corporis, & animæ facta à Verbo divino, non fuit soluta in Christi Domini morte: ergo quanvis Antonius, vel Ioannes definant esse homo, deficiente in eorum morte unione animæ, & corporis; Christus Dominus non poterit definire esse homo in triduo suæ mortis, quia unio divinitatis ad corpus, & animam non defuit, propter quam dicebatur homo: ergo etsi verè Christus fuerit mortuus, verè etiam in triduo mortis fuit homo.

14. Tertio, novum adiicit robor suæ opinioni Magister ex Augustino lib. 1. de Trinit. cap. 13. dicente: *Talis erat susceptio illa, qua Deum hominem faceret, & hominem Deum*: ergo si susceptio illa per mortem non defecit, sed ita Deus homini, & homo Deo verè, ac ante mortem erat vitus, rectè colligitur, quòd etsi Christus fuerit verè mortuus propter animæ à corpore separationem, fuerit etiam homo propter divinitatis unionem cum animâ, & carne, quam in triduo mortis suæ non amisit.

Sed

15. Sed oppones: Christus Dominus in triduo suæ mortis fuit verè homo propter divinitatis unionem cum corpore, & animâ: ergo non ita fuit homo, quemadmodum erat ante mortem, & post ipsius resurrectionem. Consequentia probatur: Divinitas ante Christi Domini mortem, & post ipsius resurrectionem, erat unita corpori, & animæ phisicè unitis, subsistentibusque unicâ Verbi personalitate; sed in triduo mortis Christi Domini erat unita corpori, & animæ phisicè non copulatis: igitur Christus Dominus in triduo mortis suæ non erat homo, eo modo, quo ante mortem, & post resurrectionem erat.

16. Respondet Magister in litterâ concedendo totum assumptum, nempe, quòd Christus Dominus non fuerit homo in triduo mortis suæ, quemadmodum ante mortem, & post resurrectionem eluxit. Quid inde? Nihil sanè contra Magistri assertum. Nam homo constituitur ex corpore, & animâ subsistentibus unicâ personalitate, & unitis phisicè inter se, aut alicui tertio copulatis; & licet in triduo mortis anima, & caro Christi Domini non fuerint unita phisicè inter se, erant tamen in uno copulata tertio, scilicet in Verbo, quod reverà sufficit, ut esset verus homo, etsi non eo modo, quo erat ante mortem, & post resurrectionem. Et hæc de primâ distinctionis parte sufficiant.

17. PRO SECUNDÆ verò distinctionis partis enucleatione, en secundum theoremata: *Tametsi Christus Dominus, in quantum homo, fuerit in sepulchro, & lyngo; non tamen per hoc valet dici fuisse ubique, sicut in quantum Deus*. Etiam hoc placitum propugnat Magister alterius gravissimi dubii solutione.

18. Sic ambigit Magister in littera: *An Christus Dominus in triduo mortis suæ fuerit homo, ubicunque fuit?* Et respondet Magister, quòd nec ubicunque erat, homo erat; nec modò ubicunque est, homo est. Quod unica duntaxat probat ratione; & ex ipsa quoddam deducit corollarium in firmum ac stabile theorematis subsidium.

19. Hunc in modum suadet intentum Magister: Christus Dominus, in quantum Deus est, ubique est; sed Christus Dominus, in quantum homo est, ubique non est: ergo quanvis, in quantum homo, fuerit in sepulchro, & lyngo, non inde valet dici fuisse ubique, sicut in quantum Deus est. Minorem probat Magister: Nullibi est Christus Dominus, in quantum homo, nisi ubi Deus unitus est homini; sed Deus ubique non est unitus homini: ergo quia Christus Dominus, in quantum homo, ubique non est, sicut in quantum Deus est.

Z 2

Mo-

20. Modò ex hac ratione hocce deducit corollarium Magister, nempè, Christum Dominum fuisse hominem in sepulchro, & etiam in lymbo; quia utrobique fuit secundùm humanitatem. In sepulchro quidem secundùm carnem tantum; & in lymbo secundùm animam tantum: ergo cùm divinitas fuerit in illo triduo mortis Christi Domini unita carni in sepulchro, & in lymbo animæ, fuit Christus Dominus homo in sepulchro, etiamque in lymbo.

21. Sed dubitabis hîc cum Magistro: Si Christus Dominus fuit tantum unitus carni in sepulchro, & tantum animæ in lymbo, qualiter potuit dici homo in sepulchro, & lymbo, cùm homo necessariò corpore, & animâ constet? Et respondet Magister, iuxta suam opinionem, quòd etsi partes illæ constituentes hominem fuissent divisæ; nihilominus, quia eadem divinitas utrobique erat ipsis partibus unita, utrobique etiam dicebatur homo.

22. Oppones tamen cum Magistro in litterâ: Si Verbum divinum carnem tantum, vel animam tantum assumpsisset, reverà homo non diceretur: ergo cùm in triduo mortis Verbum divinum solum animæ fuerit unitum in lymbo, & solum carni in sepulchro, sequitur, quòd non fuerit utrobique homo.

23. Respondet Magister: Quòd etsi Christus Dominus verus homo non fuisset, si carnem, & animam non assumpsisset; tamen, quia ex quo assumpsit, neutrum illorum à se deposuit; sed cùm utroque etiam separato, eandem unionem indefinenter servavit, quam assumendo contraxit: Ideò non incongruè, ubicunque animæ in lymbo, vel carni in sepulchro, vel utrique unitus est, ubi homo esse dicitur.

24. Hanc ingeniosam solutionem Magister ipse præmunit in litterâ quodam perspicuo Augustini testimonio, lib. de fide ad Petrum cap. 2. dicente: *Quis non est derelictus in inferno? Christus; sed in animâ solâ. Quis iacuit in sepulchro? Christus; sed in carne solâ; quia in his singulis Christus est: Christum in his omnibus consistemur, & in singulis: ergo ex his evidenter ostenditur, quòd carni iacenti in sepulchro unitus erat Christus, sicut animæ in lymbo; ac proindè utrobique verè dicebatur homo.*

25. Demùm consentaneè his subdit Magister in litterâ: Quòd eodem mortis Christi Domini tempore totus erat Christus in lymbo, & totus in sepulchro, & ubicunque fuit, totus fuit, sed non totum. Utamque partem pro dignitate expendit Magister; & primò sic primam ostendit: Persona Christi Domini, eò quòd fuerit æterna, & ãndibibilis, non utique erat maior, vel minor copulatis inter se

animâ, & corpore, quàm separatis; sed Christi Domini persona, eodem ipsius Christi mortis tempore, erat unita carni in sepulchro, & animæ in lymbo: ergo quia in eodem mortis Christi Domini tempore, totus erat Christus in lymbo, & totus in sepulchro, & ubicunque fuit, totus fuit.

26. Audi modò Augustinum lib. de Unit. Trinit. cap. 14. contra Felicianum scribentem, nutumque proprium Magistri absque ambagibus confirmantem: *Non dimisit Patrem Christus, cùm venit in Virginem: Ubique totus, ubique perfectus. Uno ergo eodemque tempore totus erat in inferno, totus in Cælo: ergo.*

27. Secundam partem, nempè, quòd Christus Dominus utrobique non fuerit totum, etiam apprimè ostendit Magister in littera: Christus Dominus estò totus sit Deus, & totus homo, sed non totum; quia non solum est Deus, vel homo, sed potiùs Deus, & homo; ideoque non dicitur totum Deus. Et ratio Magistri est; quia totum ad naturam refertur; totus autem ad hypostasim, sive personam; sicut aliud, & aliquid ad naturam; alius verò, & aliquis ad personam referunt: ergo cùm in Christo Domino sit natura humana, & hæc non sit Deus, non possumus dicere Christum totum Deum; rectè autem proferre valemus, Christus est totus Deus, quia hæc persona una est Deus.

28. Unde Divus Ioannes Damascenus lib. 3. de fide cap. 3. sic egregiè Magistri pensum absolvit: *Totus Christus est Deus perfectus, non autem totum Deus est. Non enim solum Deus est, sed & homo; & totus homo perfectus; non autem totum homo: Non solum enim homo, sed & Deus. Totum enim natura est representativum: Totus autem hypostaseos; sicut aliud quidem est natura; alius hypostaseos. Sic & huiusmodi: ergo cùm totum sit naturæ representativum, & totus personæ, sive hypostasis, benè deducitur, quòd in triduo mortis Christi Domini totus fuerit in lymbo, totus in sepulchro, & ubique totus, sed non totum. Et hæc de secunda distinctionis parte sufficiant.*

29. PRO TERTIÆ autem, & ultimæ distinctionis partis apertione, en tertium theoremata: *Christus Dominus, vi suppositi divini, potest dici de Cælo venisse, & esse ubique.* Quod etiam alterius hæsitationis solutione tentat in littera suadere Magister.

30. Sic ergò avidè inquirat in littera textus Magister: *An congruenter possit dici Filius hominis, vel ille homo, Christo Domino denotato, descendisse de Cælo, vel ubique esse; quemadmodum dicitur Filius Dei, vel Deus de Cælo venisse, & ubique esse? Cui equidem sub distinctionis titulo respondet Magister.*

31. Si enim ad unitatem personæ referatur harum propositionum genuinus sensus, in qua unitæ duæ naturæ extant, divina quippè, & humana, tunc præfatæ predicationes sunt concedendæ: Si autem ad distinctionem naturam, nullatenus concedi valent; quia Christus Dominus, secundum humanam naturam, nec descendit de Cælo, nec est ubique.

32. Id totum expendit Augustinus lib. 1. de Trinit. cap. 3. his expressis verbis: *Una persona est Christus Deus, & homo. Ideò dicitur: Nemo ascendit in Cælum, nisi qui de Cælo descendit, &c.* Ergo si distinctionem substantiarum attendamus, Filius Dei descendit, & Filius hominis crucifixus est: Si verò unitatem personæ, & Filius hominis descendit, & Filius hominis crucifixus est. Unde, propter hanc unitatem personæ, non solum Filium hominis descendisse de Cælo, sed etiam dixit esse in Cælo, cum loqueretur in terra. Tandem Magister huic tractatui de Mysteriis Christi Domini incarnati, & passivi, his verbis fidem imponit: *Hæc de corrigia calceamenti Domini dicta sufficiant, ne ossa Regis Idumææ consumantur usque in cinerem.* Et de ultima distinctionis parte.

QUÆSTIONES.

33. **Q**UÆSTIO 1. An Christus Dominus in triduo mortis fuerit homo? D. Thomas 3. p. q. 50. art. 4. & in 3. dist. 22. q. 1. art. 1. Subtilis Doctor in 3. dist. 22. q. 1. D. Bonaventura in 3. dist. 22. q. 2. art. 1. Camerarius tom. 3. q. 50. art. 4. Rada 3. p. contr. 11. art. 3. Granad. tom. 4. contr. 2. tract. 2. comment. 22. Estius in 3. dist. 22. §. 1. Nicolai in 3. dist. 22. q. 1. art. 1. Baldius lib. 2. quest. 2. q. 6. difficult. 3.

34. Quæstio 2. An Christus quæ homo fuerit ubique? Ex Angelica Schola D. Thomas in 3. dist. 22. q. 2. art. 1. Nicolai in 3. dist. 22. q. 1. art. 2. Philipp. à SS. Trinit. tom. 4. tract. 1. disp. 8. dub. 2. Ioan. à S. Thomà tom. 3. disp. 16. q. 16. art. 4. dub. unic.

35. Ex Subtili Schola Scotus in 3. dist. 7. q. 2. Rada 3. p. contr. 1. art. 3. dub. unic. Delgadillo 1. p. cap. 5. difficult. unic. dub. 2. Maftrius tom. 3. disp. 2. q. 11. art. 1. Boyvin 2. p. cap. 6. q. 4. Herincx p. 4. disp. 1. q. 10. Poncius tract. 11. disp. 40. q. ult. Macedo tom. 3. collat. 1. & seqq.

36. Ex Schola Eximia Suarez 3. p. disp. 32. sect. 4. Valentia tom. 4. disp. 1. q. 2. punct. 3. Tannerus tom. 4. disp. 1. q. 6. dub. 1. Granados tom. 4. contr. 1. tract. 4. disp. 1. sect. 3. Aranda de Incarn. lib. 1. disp. 1. sect. 3.

sect. 3. §. 3. Beccanus de Incarn. cap. 7. q. 4. num. 1. & seqq.

37. Ex aliis D. Bonaventura in 3. dist. 22. art. 1. q. 2. Alenf. 3. p. q. 19. memb. 5. Estius in 3. dist. 22. §. 5. Eustach. à S. Paulo p. 2. tract. 1. disp. 10. q. 1. & 2. Baudun. tract. 1. q. 16. art. unic. Baldius lib. 2. quest. 2. q. 10. difficult. 3. Caspens. tom. 2. tract. 20. disp. 9. sect. 1.

38. Quæstio 3. An Corpus Christi Domini per triduum fuerit in sepulcho? D. Thomas 3. p. q. 51. art. 4. D. Bonaventura in 3. dist. 22. q. 3. art. 1. Alenfis 3. p. q. 19. memb. 5. Valentia tom. 4. disp. 2. q. 4. punct. 1. Tanner. tom. 4. disp. 2. q. 3. dub. 3. Gran. tom. 4. contr. 2. tract. 2. comment. 23. Eustach. à S. Paulo p. 2. tract. 2. disp. 6. q. 1. Camerarius tom. 3. q. 51. art. 4. Nicolai in 3. dist. 22. q. 1. art. 1. Herincx 4. p. disp. 4. q. 4. §. 2. Campetus p. 1. tract. 3. art. 4. lect. 4. interrog. 3.

39. Quæstio 4. An Anima Christi Domini descenderit ad inferos? D. Thomas 3. p. q. 51. art. 1. Nicolai in 3. dist. 22. q. 1. art. 1. & seqq. Marchantius lib. 1. tract. 3. lect. 23. propos. 1. Camerarius tom. 3. q. 51. art. 1. Estius in 3. dist. 22. §. 3. Herincx p. 4. disp. 4. q. 4. Campetus 1. p. tract. 3. art. 5. lect. 1. interrog. 1. & seqq. Vetuveis lib. 8. cap. ult. art. 1. & seqq. Rayner de Pisis verb. Descensus Christi Domini, cap. 1. & seqq.

40. Quæstio 5. An in descensu ad inferos anima Christi Domini omnes liberaverit animas? De quò, hic q. 4.

41. Quæstio 6. An animæ per Christum liberatæ illicò in Cælum ascenderint? De quò, hic q. 4.

42. Quæstio 7. An in triduo mortis divinitas fuerit unita Animæ, aut Corpori Christi Domini? De quò, hic dist. 21. q. 1.

43. Quæstio 8. An per communicationem idiomatum Deus dicatur mortuus, & passus? De quò, hic dist. 6. q. 3.

44. Quæstio 9. An quod Verbum divinum semel assumpsit, aliquandò dimiserit? De quò, hic dist. 21. q. 1.

45. Quæstio 10. An Christus Dominus in triduo mortis fuerit totus in Sepulchro, totus in inferno, & totus ubique? De quò, hic q. 2. 3. & 4.